

KNIHOVNÍK

Viac než len metodický časopis
pre verejné knižnice okresov
Trenčín, Nové Mesto nad Váhom,
Bánovce nad Bebravou a Myjava

2/2025

Rekonštrukcia začala, Trenčín 2026 je tu!

Viac sa dočítate na 4. strane

VZDELÁVANIE KNIHOVNÍKOV (NIELEN) Z TRENČIANSKEJ KNIŽNICE

Pre rozvoj knižnice aj ľudí, ktorí v nej pracujú je firemné vzdelávanie, získavanie nových zručností, vedomostí, skúseností veľmi dôležité. S podporou Fondu na podporu umenia sa nám úspešne podarilo realizovať viacero vzdelávacích podujatí pre knihovníkov v Trenčianskom kraji.

» s. 5

DOBROVOĽNÍCI POMÁHAJÚ KNIŽNICI NAPREDOVAŤ

Všeobecný rozmach dobrovoľníctva je príjemným a prospešným trendom. Aj trenčianska knižnica sa teší záujmu o dobrovoľnícku spoluprácu. Formou ankety Vám predstavíme dobrovoľníkov, ktorí sa rozhodli pomôcť k implementácii tohto trendu v našej knižnici.

» s. 8

HĽADAČI A PÁTRAČI: PROJEKT KNIŽNICE K TRENČÍN 2026

Projekt Hľadači a pátrači sa zameriava na (znovu)objavovanie príbehov, legiend, či postáv, ktoré ovplyvnili región Trenčína. V rozhovore sa - okrem iného - dočítate, prečo je dôležité pátrať po zabudnutých príbehoch a postavách, ktoré ovplyvnili život v regióne.

» s. 12

OBSAH

Úvod(ník)	3
Už sa to oficiálne začalo: Rekonštrukcia budovy na Hasičskej ulici odštartovaná.....	4
Firemné vzdelávanie knihovníkov	5
Priame platby kartou v trenčianskej knižnici	7
Dobrovoľníci pomáhajú knižnici napredovať.....	8
Rozhovor: Hľadači a pátrači	12
Podujatia projektu Hľadači a pátrači – rok 2025	14
PREČÍTALI SME ZA VÁS – zaujímavé novinky zo sveta knižníc.....	16
Štatistické údaje o činnosti verejných knižníc v okresoch Bánovce n/B, Myjava, N. Mesto n/V, Trenčín za rok 2024 v porovnaní s údajmi za rok 2023.....	17
Európske hlavné mesto kultúry Trenčín 2026: Programová publikácia.....	18
Motivačné aktivity s detským čitateľom	21
Vyhodnotenie 33. ročníka literárnej súťaže Studňa sa tajne s dažďom zhovára.....	22
Literárne podvečery v Hoteli Elizabeth	23
Fotogaléria podujatí v trenčianskej knižnici v 2. polroku 2025	24
Krátke správy zo života knižnice	26

KNIHOVNÍK

Metodický časopis pre verejné knižnice okresov Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou a Myjava

Vychádza od roku 1981. Vychádza dvakrát ročne (raz za polrok).

ISSN 2729-8876

FOTOGRAFIE NA OBÁLKE:**VÄČŠÍ OBRÁZOK:**

- Rekonštrukcia budovy trenčianskej knižnice oficiálne začala poklepaním základného kameňa. Zdroj: VKMR.

MENŠIE OBRÁZKY (ZĽAVA):

- Michal Kopčan, mentálny kouč a mentor, bol súčasťou vzdelávacích aktivít pre knihovníkov Trenčianskeho kraja. Zdroj: VKMR.
- Propagačný materiál projektu Hľadači a pátrači. Zdroj: VKMR.
- Fotografie dobrovoľníkov v spolupráci s VKMR v Trenčíne. Zdroj: VKMR; Jakub Baran.

ÚVOD(NÍK)

Milé kolegyně, milí kolegovia, vážení čitatelia,

s potešením vám prinášame nové číslo Knihovníka. Hlavné témy čísla by sa dali zosumarizovať ako príprava a zároveň prebiehajúca realizácia aktivít a plánov našej knižnice v rámci Európskeho hlavného mesta kultúry Trenčín 2026.

So získaním tohto prestížneho titulu bezpochyby priamo súvisí aj téma rekonštrukcie budovy knižnice na Hasičskej ulici. Stavebné práce, ktoré odštartoval oficiálny akt poklepania základného kameňa, posúvajú našu knižnicu k vytúženému cieľu.

Priamou súčasťou EHMK Trenčín 2026 je projekt Hľadači a pátrači, ktorý predstaví riaditeľ trenčianskej knižnice. V článku sa oboznámite aj s prehľadom aktivít tohto projektu, ktorý má presah do celého trenčianskeho regiónu. V priamom prepojení s touto témou prinášame sumarizáciu programovej publikácie EHMK Trenčín 2026.

Ďalšou doménou súvisiacou s EHMK Trenčín 2026 sú vzdelávacie aktivity zamerané na rozličné oblasti, ktoré mali možnosť zamestnanci knižnice absolvovať. Okrem iného bolo cieľom vzdelávania aj skvalitnenie knižnično-informačných služieb počas EHMK Trenčín 2026.

Fenomén dobrovoľníctva je taktiež dôležitou súčasťou EHMK Trenčín 2026. Avšak, dobrovoľnícka činnosť sa naplno rozvíja aj v našej knižnici. Viac sa dozviete v ankete s našimi štyrmi dobrovoľníkmi.

Samozrejme, okrem spomínaných tém, prinášame aj štandardnú rubriku z oblasti knihovníctva a jeho metodicko-štatistických aspektov. Prečítajte si inšpiratívnu správu o modernizácii služieb trenčianskej knižnice v podobe možnosti platby kartou formou priamych platieb. Prinášame aj reportáž zo seminára zameraného na motivačné aktivity s deťmi, vyhodnotenie literárnej súťaže J. Braneckého. Priestor dostali aj exkluzívne podujatia organizované v Hoteli Elizabeth a tiež "fotoprehľad" podujatí v druhom polroku organizovaných našou knižnicou. Ponuku časopisu uzatvára prehľad krátkych správ zo života knižnice.

Sme radi, že i touto formou môžeme s vami zdieľať aspoň niektoré z našich aktivít, plánov a tém, ktorým sa v knižnici venujeme. Veríme, že Knihovník z dielne trenčianskej knižnice bude pre vás príjemným a zároveň inšpiratívnym čítaním. Prajeme vám jarné dni plné energie a nadšenia pre knižnícku prácu.

Príjemné dni a príjemné čítanie praje

Vaša redakcia

UŽ SA TO OFICIÁLNE ZAČALO: REKONŠTRUKCIA BUDOVY NA HASIČSKEJ ULICI ODŠARTOVANÁ

Jednu z najväčších investičných akcií projektu Európske hlavné mesto kultúry Trenčín 2026 v stredu, 29. októbra 2025, oficiálne odštartovalo poklepanie základného kameňa stavby budúceho kultúrneho hotspotu.

Objekt Verejnej knižnice Michala Rešetku na Hasičskej ulici v Trenčíne je v rámci modernizácie navrhovaný ako štvorpodlažný, s využívaným podkrovným priestorom. Komplexná rekonštrukcia rieši aj obnovu interiéru a vybudovanie prístavby na zadnom dvore.

Srdcom zrekonštruovanej budovy bude otvorené komunitné centrum. Otvorený priestor otvorí dvere do knižnice všetkým návštevníkom, nielen registrovaným používateľom.

Vďaka projektu trenčianska knižnica získa prvý raz vo svojej histórii novú budovu so všetkými oddeleniami pod jednou strechou a zázemím na úrovni 21. storočia.

Investorom projektu „Kultúrny Hotspot - Prestavba, prístavba a rekonštrukcia Verejnej knižnice Michala Rešetku v Trenčíne" je Trenčiansky samosprávny kraj. Titul generálneho projektanta patrí spoločnosti AFRY. Zhotoviteľom stavby je SOAR sk, a.s. Žilina.

Projektové práce prebiehali v úzkej spolupráci s interiérovými architektmi zo spoločnosti Patyzone design.

FOTO: Slávnostné poklepanie základného kameňa. Zdroj: VKMR

■ redakcia

FOTO: Komplexná rekonštrukcia budovy na Hasičskej sa už začala. Zdroj: VKMR

FIREMNÉ VZDELÁVANIE KNIHOVNÍKOV

Pre rozvoj knižnice aj ľudí, ktorí v nej pracujú je firemné vzdelávanie, získavanie nových zručností, vedomostí, skúseností veľmi dôležité. V roku 2025 sme na základe úspešného projektu s názvom Vitajte v knižnici VIII. z Fondu na podporu umenia získali financie na realizáciu podujatí s dôrazom na podporu komunitných aktivít, propagáciu regionálnych osobností a udalostí, rozvíjanie čitateľskej gramotnosti, podporu čítania a celoživotného vzdelávania.

V rámci celoživotného vzdelávania odborných zamestnancov knižnice sme sa zamerali na oblasti, o ktorých sme vedeli, že nie sú našou silnou stránkou a na zabezpečenie čo najväčšieho počtu knižníkov na vzdelávacích aktivitách. Z neformálneho prieskumu medzi zamestnancami vyšla jednoznačná požiadavka na doplnenie vzdelania v komunikácii v anglickom jazyku a asertívnej komunikácii s návštevníkmi knižnice. Na základe našich potrieb a podľa možností získanej dotácie sme oslovili potencionálne firmy, ktoré ponúkajú jazykové kurzy, tréningy komunikačných zručností, zlepšenie firemnej komunikácie.

Výsledkom bola spolupráca so spoločnosťou Eloqua – angličtina v práci, lektorkou storytellingu M. Jánošíkovou, mentálnym koučom M. Kopčanom, koordinátorkou preventívnych činností Ľ. Michalčíkovou, Strednou odbornou školou obchodu a služieb.

Aké podujatia sme v rámci firemného vzdelávania so zameraním na zlepšenie firemnej komunikácie zrealizovali?

...in English, please!

Školenia v anglickom jazyku, ktoré boli adresne prispôsobené komunikácii a situáciám v knižnici. 24 lekcí pre 4 skupiny knižníkov prebiehali od septembra do decembra 2025 so zameraním na oblasti:

prvý kontakt s čitateľom v knižnici,

FOTO: Michal Kopčan sa v prednáške venoval aj príkladom z knižničkej praxe. Zdroj: VKMR

navigácia v priestore, registrácia v knižnici, odporúčanie kníh, prístup k IT, kultúrno-vzdelávacie podujatia knižnice, modelové situácie. Študijné materiály, cvičenia majú účastníci k dispozícii v tlačenej aj online forme aj po skončení školenia.

Mentálne zdravie v práci knižníka; Komunikačné zručnosti v knižnici

Prednášky PhDr. Michala Kopčana, mentálneho kouča, mentora, spisovateľa sa konali 30.9.2025 za účasti odborných knižníckych pracovníkov trenčianskej knižnice a regionálnych knižníc z Považskej Bystrice a Prievidze.

Súčasťou objednávky pre prednášateľa bol výber situácií, s ktorými sa v knižnici stretávame, sú náročnejšie na asertívnu komunikáciu a vyslovenie nepríjemných vecí, napr.:

- Upozornenie návštevníka, že jeho hygiena je nevyhovujúca a ruší ostatných; že je pod viditeľným vplyvom alkoholu (alebo iných látok) a naruša to prevádzku knižnice.

- Čitateľ má stále evidovanú výpožičku knihy, napriek tomu tvrdí, že knihu vrátil a nepripúšťa možnosť omylu zo svojej strany.

- Čitateľ vrátil poškodenú knihu, ale trvá na tom, že kniha už poškodená bola.

- Ako pristupovať k návštevníkom, o ktorých vieme, že nie sú psychicky v poriadku?

Podujatie otvorilo viaceré témy, ktoré prinášajú každodenné stretnutia s návštevníkmi knižnice, spolupracovníkmi a ponúklo spôsoby ich spracovania pre našu psychickú pohodu a odbúranie stresu.

FOTO: Lekcia angličtiny pre knižníkov. Zdroj: VKMR

Storytelling/Vzdelávanie cez lokálne príbehy

Dielňa storytellingu bola zameraná na vnímanie svojho štýlu prejavu pred publikom s využitím regionálnych povestí pod vedením lektorky M. Jánošíkovej. Dňa 12.6.2025 sa podujatia zúčastnili odborní knihovnícki pracovníci trenčianskej knižnice a regionálnych knižníc z Považskej Bystrice a Prievidze.

FOTO: Martina Jánošíková vedla dielňu storytellingu pre knihovníkov. Zdroj: VKMR

Pracovné stretnutie knižničných pracovníkov Trenčianskeho kraja

Pozvánka na stretnutie bola zaslaná všetkým zriaďovateľom knižníc a knižniciam Trenčianskeho kraja s programom: Riešenie krízových situácií vo verejných budovách, 100 rokov knižnice v Trenčíne... a ako ďalej?, Možnosti spoločného rozvoja knižníc v trenčianskom regióne. Knihovníci z regiónu sa stretli 6.10.2025 a po odbornom programe sa venovali praktickým problémom a situáciám v jednotlivých knižniciach.

FOTO: Pracovné stretnutie knižničných pracovníkov Trenčianskeho kraja. Zdroj: VKMR

FOTO: Prednášok s M. Kopčanom sa zúčastnili knihovníci z celého regiónu. Zdroj: VKMR

Vizáž a firemná kultúra

Vizáž je vizuálnym jazykom firemnej kultúry, jej zvládnutie pomáha zamestnancom nielen zapadnúť do kolektívu, ale aj profesionálne rásť a pozitívne prezentovať hodnoty zamestnávateľa. Úpravu vzhľadu a zmenu štýlu na workshope 8. decembra 2025 predviedli majsterky a žiačky Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Trenčíne. Modelkami boli knihovníčky, ktoré nabrali odvahu a zverili sa do rúk profesionálov. Výsledky profesionálneho líčenia a stylingu prekvapili, potešili, inšpirovali, ale hlavne

ponúkli prepojenie medzi vzhľadom a profesionalitou, medzi vytváraním prvého dojmu a profesionálnym imidžom.

Celoživotné vzdelávanie má svoj význam, ale jeho dôležitosť si musí odôvodniť každý jednotliviec. Ideálne je mať vlastnú motiváciu a radosť z nových poznatkov.

■ SYLVIA FABOVÁ
vedúca oddelenia
knižnično-informačných služieb
VKMR v Trenčíne

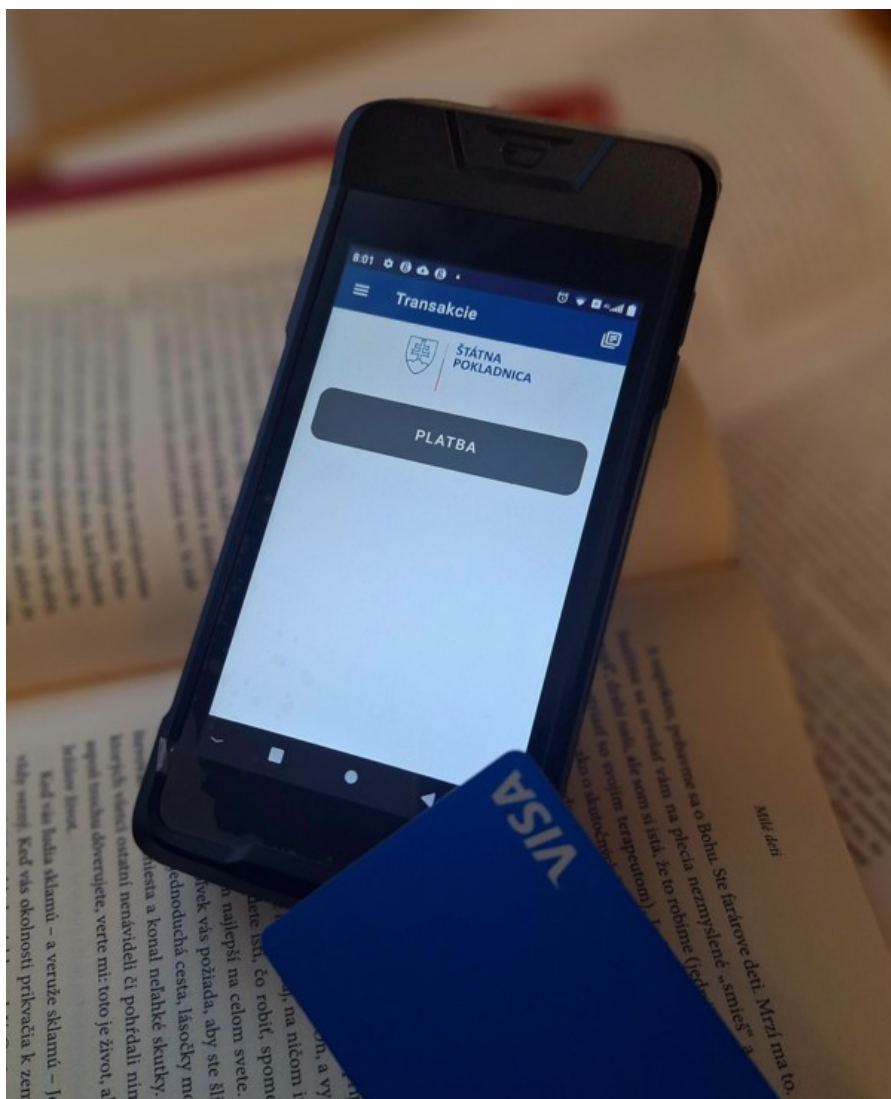

FOTO: Workshop Vizáž a firemná kultúra. Zdroj: Radovan Stoklasa REUTERS

PRIAME PLATBY KARTOU V TRENČIANSKEJ KNIŽNICI

Trenčianska knižnica umožňuje, ako prvá na Slovensku, priame platby za knižnično-informačné služby cez program TritiusPay. Novinka znamená dôležitý medzník pre čitateľov, aj pre ďalšie knižnice na Slovensku.

Implementácia tejto služby sa nerozdila ľahko. Od idey k realizácii uplynulo takmer dvanásť mesiacov. Stálo nás to množstvo energie, rokovaní, intervencií, testovania či programátorských nastavení. Hoci sa situácia neraz javila ako bezvýchodisková, naša vytrvalosť sa nakoniec vyplatila a na konci dňa cítime obrovské zadosťučinenie.

S radosťou konštatujeme, že manuálnemu zadávaniu sumy na platobných termináloch v slovenských knižniciach odzvonilo. Prešliapali sme cestu ďalším klientom Štátnej pokladnice, ktorí využívajú KS Tritius.

Podaril sa nám výnimočný čin a zároveň sme našim návštevníkom zvýšili komfort vo výpožičnom procese. Presne toto používateľia očakávajú od knižníc v 21. storočí.

Bezhotovostné platby prijímame priamo cez knižničný systém Tritius pomocou terminálov NexGen od Štátnej pokladnice a podpory Global Payments. V tejto súvislosti ďakujeme za dôveru, podporu, súčinnosť a spoluprácu všetkým zainteresovaným stranám, ktoré sa podieľali na implementácii nového programu - Tritius Solutions a.s., Štátnej pokladnici a Global Payments s.r.o.

DOBROVOĽNÍCI POMÁHAJÚ KNIŽNICI NAPREDOVAŤ

V našej knižnici aktuálne pôsobí kvarteto "zazmluvnených" dobrovoľníkov. Jedným z nich je **Alexander Kozový**, ktorý vďaka dobrovoľníckej činnosti dosiahol striebornú úroveň **DofE Slovensko - Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu**. „Trenčiansku knižnicu som si vybral kvôli spoznaniu prostredia, motivácii k čítaniu a pomoci návštevníkom v kontexte projektu Trenčín 2026. V rámci striebornej úrovne som pomáhal zamestnancom s implementáciou informačných technológií, čo hodnotím pozitívne pre svoje sebavedomie i dopad na komunitu. Na ceste za zlatom očakávam leadership cez knižnicu, participáciu na projekte Trenčín 2026, rozšírenie kontaktov a prípravu na rezidenčný projekt pre môj osobný rast,“ zhrnul študent súkromného gymnázia FUTURUM Trenčín. Alexander Kozový začal vo Verejnej knižnici Michala Rešetku v Trenčíne pôsobiť vo februári 2025. Prostredníctvom vzdelávacieho programu DofE realizuje viaceré kreatívne výzvy, získava nové skúsenosti a zážitkovou formou rozvíja nadobudnuté zručnosti. Podobne ako Alexander, držiteľmi strieborného ocenenia DofE sú aj ďalší dvaja dobrovoľníci – **Mária Kotrhová** a **Jakub Baran**, ktorí si taktiež vybrali činnosť pre našu knižnicu ako cestu k zlatému oceneniu. Všetkým našim dobrovoľníkom sme položili niekoľko rovnakých a zvedavých otázok. V záverečnej časti článku nájdete prehľad ďalších aktivít dobrovoľníkov v trenčianskej knižnici v roku 2025.

Odpovedá... Alexander Kozový:

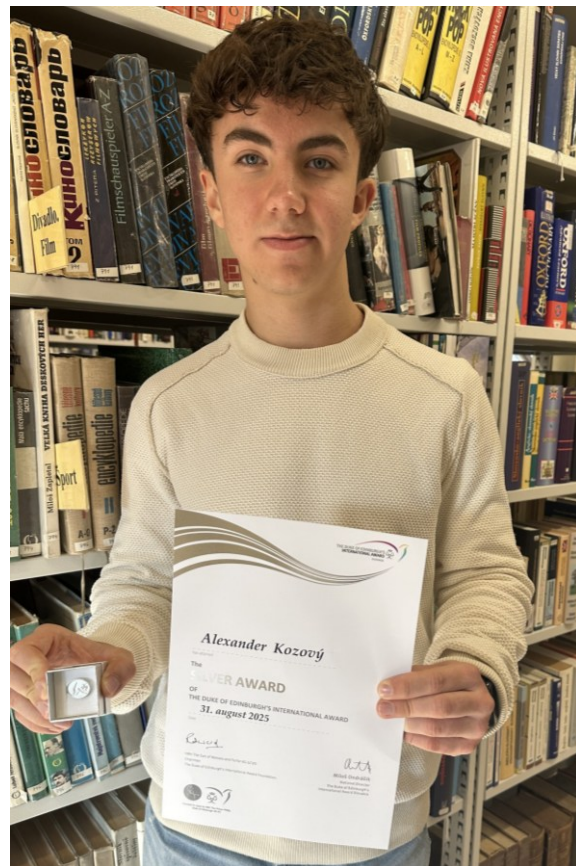

FOTO: Alexander Kozový. Zdroj: VKMR

• Čomu sa venuješ, keď práve nevykondičuješ dobrovoľnícku činnosť v knižnici?

Vo voľnom čase sa venujem najmä cvičeniu v posilňovni, ktoré sa pre mňa stalo nielen spôsobom, ako si udržiavať kondíciu, ale aj formou oddychu a sebadisciplíny. Okrem toho rád trávim čas s priateľmi, učím sa cudzie jazyky a venujem sa rôznym školským a dobrovoľníckym projektom, ktoré mi pomáhajú rozvíjať nové zručnosti.

• Prečo si sa rozhodol pre dobrovoľnícku činnosť a čo pre Teba znamená byť dobrovoľníkom?

K dobrovoľníctvu ma priviedol program Duke of Edinburgh (DofE), v ktorom som sa rozhodol zapojiť aj do

dlhodobejšej služby komunite. Dobrovoľníctvo pre mňa znamená možnosť pripiť svojím časom a energiou k niečomu, čo má zmysel – bez očakávania odmeny. Teší ma, keď môžem byť aspoň malou súčasťou niečoho, čo pomáha iným a zároveň ma osobnostne posúva ďalej.

• Čomu sa venuješ ako dobrovoľník vo Verejnej knižnici Michala Rešetku v Trenčíne?

Ako dobrovoľník som sa zapájal do viacerých technických aj organizačných činností. Pomáhal som so zfunkčnením 3D tlačiarne a s nastavovaním techniky, neskôr aj so stavbou M-botov, ktoré sa využívajú pri aktivitách pre deti a mládež.

V súčasnosti pomáham napríklad s triedením bločkov a ďalšími úlohami, ktoré uľahčujú chod knižnice. Je to pestrá práca, pri ktorej sa neustále niečo nové naučím a zároveň môžem prakticky využiť svoje technické znalosti.

• Zistil si o knižnici niečo, čo si pred vykonávaním dobrovoľníctva nevedel?

Áno, uvedomil som si, koľko práce, starostlivosti a tímovej koordinácie sa skrýva za všetkými službami, ktoré čitatelia berú ako samozrejmosť. Knižnica nie je len o požičiavaní kníh, ale aj o vytváraní priestoru pre kultúru, vzdelávanie a komunitu. Získal som vďaka tomu nový pohľad na to, aký význam má knižnica pre naše mesto.

Odpovedá... Mária Kotrhová:**• Čomu sa venuješ, keď práve nevykonnáš dobrovoľnícku činnosť v knižnici?**

Vo voľnom čase sa venujem čítaniu kníh a práve preto mi je prostredie knižnice blízke. Taktiež hrám na gitaru a klavír a chodím do prírody.

• Prečo si sa rozhodla pre dobrovoľnícku činnosť a čo pre Teba znamená byť dobrovoľníčkou?

Dobrovoľníčkou som sa stala najmä kvôli programu DOFe. Keď mi niekto povie, že sa venuje dobrovoľníctvu,

automaticky začnem mať o tej osobe veľmi dobrú mienku. Oceňujem, keď niekto vie rozdať svoj voľný čas a energiu a pritom neočakávať, že sa mu to vráti. Byť dobrovoľníčkou pre mňa znamená stále sa rozvíjať.

• Čomu sa venuješ ako dobrovoľníčka vo Verejnej knižnici Michala Rešetku v Trenčíne?

Na dobrovoľníctve pomáhame pri tvorbe obsahu na sociálne siete. Konkrétne na Instagram. Uverejňujeme

posty a príbehy, aby sa aj mladí ľudia dozvedeli viac o samotnej knižnici a mali celkový prehľad o aktuálnom dianí v knižnici.

• Zistila si o knižnici niečo, čo si pred vykonávaním dobrovoľníctva nevedela?

Áno, dozvedela som sa veľa vecí, ktoré som predtým nepoznala. Nevedela som o tom, koľko veľa zaujímavých podujatí organizuje knižnica. Zakaždým, keď som na dobrovoľníctve, sa naučím o knižnici vždy niečo nové.

Odpovedá... Jakub Baran:**• Čomu sa venuješ, keď práve nevykonnáš dobrovoľnícku činnosť v knižnici?**

Mimo dobrovoľníctva mám pomerne veľa aktivít. Študujem, popritom mám aj brigádu a venujem sa viacerým mimoškolským činnostiam. Vo voľnom čase športujem, navštevujem výtvarný odbor a keď mám chvíľu pre seba, veľmi rád si čítam knihy alebo kreslím.

Ak mám viac voľného času, rád ho trávim aj v záhrade, kde si viem dobre oddýchnuť a „vyčistiť hlavu“.

• Prečo si sa rozhodol pre dobrovoľnícku činnosť a čo pre Teba znamená byť dobrovoľníkom?

O dobrovoľníctve v knižnici som sa dozvedel náhodou – prišiel som sa len informovať a nakoniec som sa rozhodol to vyskúšať. Knižnica je pre mňa miestom

pokoja, kde sa dobre pracuje, oddychuje a kde človek môže byť obklopený knihami, ktoré mám veľmi rád.

Byť dobrovoľníkom pre mňa znamená najmä možnosť byť užitočný a pomáhať druhým. Zároveň mi to dáva veľa skúseností do života – učím sa zodpovednosti, samostatnosti a zisťujem, aké je to pracovať nie pre peniaze, ale pre dobrý pocit a vlastný rozvoj. Dobrovoľníctvo vnímam ako príležitosť objavovať nové veci, rozvíjať sa a robiť niečo zmysluplné.

• Čomu sa venuješ ako dobrovoľník vo Verejnej knižnici Michala Rešetku v Trenčíne?

V knižnici sa venujem najmä správe instagramového účtu. Pripravujem a pridávam príspevky, snažím sa, aby bol účet aktívny, zaujímavý a aby oslovoval

čitateľov. Postupne sa zapájam aj do prípravy rôznych ankiet a ďalších aktivít, ktoré majú za cieľ priblížiť knižnicu verejnosti.

• Zistil si o knižnici niečo, čo si pred vykonávaním dobrovoľníctva nevedel?

Predtým som netušil, ako detailne a premyslene je chod knižnice zorganizovaný. Prekvapilo ma, koľko práce je v zákulisí, ako presne má všetko svoje miesto a systém a koľko rôznych činností sa skrýva za fungovaním knižnice.

Môj pohľad na knižnicu sa tým ešte viac zlepšil – vnímam ju nielen ako miesto na požičiavanie kníh, ale aj ako priestor na vzdelávanie, rozvoj a zmysluplné trávenie času.

FOTO: Mária Kotrhová a Jakub Baran
Zdroj: Jakub Baran

Odpovedá... Taja Jambrikovičová:**• Čomu sa venuješ, keď práve nevykonávaš dobrovoľnícku činnosť v knižnici?**

Počas 6 mesiacov v roku pracujem na mestskej veži - jedná sa o predaj lístkov návštevníkom a informovanie o veži, výstavách, ktoré sa vo veži pravidelne inštalujú. Som členkou Klubu priateľov vážnej hudby, ktorý organizuje koncerty vážnej hudby v Trenčíne a tiež zájazdy do Bratislavy a Žiliny na skvelé hudobné predstavenia. Tiež som nadšenou návštevníčkou kultúrnych podujatí, organizovaných v Trenčíne vo Hviezde, Klube Lúč, besied so spisovateľmi, cestovateľmi, ktoré organizuje VKMR.

• Prečo si sa rozhodla pre dobrovoľnícku činnosť a čo pre Teba znamená byť dobrovoľníkom?

Pre dobrovoľníctvo ma inšpirovalo oznámenie v INFO, že sa hľadajú záujemcovia o "Čítankovo." Pri prvom stretnutí som sa však dozvedela, že dobrovoľníci sa hľadajú aj pre prácu v knižnici, na čo som okamžite zareagovala, pretože som nadšenou čitateľkou a dlhoročnou návštevníčkou a užívateľkou knižnice.

• Čomu sa venuješ ako dobrovoľníčka vo Verejnej knižnici Michala Rešetku v Trenčíne?

Náplňou mojej dobrovoľníckej činnosti v knižnici je asistencia pri poskytovaní knižnično-informačných služieb a moje konkrétne povinnosti sa prispôbujú potrebám knižnice.

• Zistila si o knižnici niečo, čo si pred vykonávaním dobrovoľníctva nevedela?

Pracovníčky knižnice ma previedli knižnicou, vysvetlili spôsob radenia kníh, nevedela som napr. o regionálnom oddelení, kde sú uložené informácie o našom regióne, ktoré sú dostupné pre záujemcov, študentov a podobne.

Za rozhovor ďakujeme všetkým dobrovoľníkom!

■ redakcia

FOTO: Taja Jambrikovičová
Zdroj: VKMR

Ďalšie aktivity dobrovoľníkov v našej knižnici v roku 2025

V marci 2025 nám náramne padla vhod angažovanosť zamestnancov globálneho korporátu IQVIA, ktorí majú možnosť jeden pracovný deň v roku nahradiť dobrovoľníckou činnosťou. Počas sťahovania prevádzky z Hasičskej ulice do náhradných priestorov v pasáži Zlatá Fatima nám táto skvelá partička nezištne pomohla s ukladaním viazaných periodík. A nechýbala pri tom ani redaktorka STVR Barbora Jurenová.

IQVIA je svetovým lídrom s dlhoročnými skúsenosťami v oblasti využitia dát, technológií a analýz, ktoré pomáhajú k rozvoju zdravotnej starostlivosti a tým aj ku všeobecnému zlepšeniu ľudského zdravia.

Trenčianske dobrovoľnícke centrum a jeho členovia sa v máji 2025 – v rámci Týždňa dobrovoľníctva – zapojili do dobra v našej knižnici, kam si prišli vyskúšať, či by zvládli pomáhať v novom SmartLabe.

V júli 2025 sa na pôde našej knižnice stretli dobrovoľníci a doplnili všestrannosť dobrovoľníctva - výrobou pohľadníc.

■ redakcia
foto: VKMR

ROZHOVOR: HĽADAČI A PÁTRAČI

Počúvaním príbehov sa učili naši predkovia, a je dokázané, že práve cez príbehy sa toho naučíme najviac aj dnes. Avšak prirodzené rozprávanie a počúvanie príbehov sa v súčasnosti akoby vytratilo. Projekt Hľadači a pátrači sa zameriava na (znovu)objavovanie príbehov, legiend, či postáv, ktoré ovplyvnili región Trenčína. O projekte sa rozprávame s riaditeľom Verejnej knižnice Michala Rešetku v Trenčíne, Mgr. Petrom MARTINÁKOM.

• Vysvetlite, prosím, o čom je projekt Hľadači a pátrači a akú rolu v ňom hrá Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne.

Vo všeobecnosti sa projekt zameriava na (znovu)objavovanie príbehov, legiend, či postáv, ktoré ovplyvnili región Trenčína. V praxi ide o misiu s cieľom prepájať históriu so súčasnosťou, podporovať kreativitu, pestovať kultúrne dedičstvo, vytvárať nadčasové hodnoty a pri tom všetkom využívať tradičné i moderné prostriedky.

Treba povedať, že projekt už prebieha od júna 2025. Trenčianska knižnica v ňom vystupuje ako sprostredkovateľ zážitkov a garant zaujímavého programu, ktorý sa nám darí naplňovať aj vďaka projektovým partnerstvám. Ponúkame workshopy, besedy, prednášky, či výtvarno-ilustrátorské súťaže, ktoré prepájame s filmom, divadlom a virtuálnou galériou. Multižánrový projekt je prioritne zameraný na päť osobností, ktorých spája výnimočnosť nielen v literárnej oblasti. Motivuje nás príležitosť dokázať, že knižnica nie je len miestom na požičiavanie kníh.

• Prečo je dôležité pátrať po zabudnutých príbehoch a postavách, ktoré ovplyvnili život v regióne? Čo si z toho môžeme zobrať dnes?

Nechcem, aby odpoveď na túto otázku vyznela príliš filozoficky, ale som presvedčený, že okrem určitého národného povedomia a postoja k ukotveniu vlastného štátu v rámci Európy a sveta by mal človek poznať aj regionálnu identitu. Hľadanie súvislostí medzi rôznymi dejinnými udalosťami a miestnymi reáliami nám neraz pomáha nachádzať odpovede na otázky, kto sme a kam smerujeme. História je predsa učiteľkou života.

• Existujú aj novodobé legendy?

Určite. K novodobým legendám patria napríklad hokejové osobnosti a k nim pripravujeme podujatie From Zero to Hero. Aj týmto podujatím chceme predstaviť inšpiratívne životné príbehy osobností – v tomto prípade športových, ktorým sa podarilo presadiť sa aj za hranicami Slovenska.

TRENČÍN 2026
Európske hlavné mesto kultúry

VEREJNÁ KNIŽNICA MICHALA REŠETKU V TRENČÍNE

HĽADAČI A PÁTRAČI

Objavujeme dávno zabudnuté príbehy, miestne legendy a postavy, ktoré ovplyvnili región Trenčína.

PODUJATIA 2026

- **From Zero to Hero**
10. 2. 2026, Trenčín, beseda o novodobých legendách Trenčína
- **Silvia Havelková: Ako sa tvorí povesť**
17. 2. 2026, Trenčín, workshop
- **Projekt Hlava 5: Umenie v Trenčíne – Soblahovská**
7. 4. 2026, Trenčín, prehliadka umeleckých diel vo verejnom priestore
- **Vlado Kulíšek: Oprášená sláva bez slov**
14. 4. 2026 a 26. 5. 2026, Trenčín, pantomíma na regionálnu tému
- **Trenčianska Zvedavka alebo Sofia Zvedavá v knižnici**
16. 4. 2026, Trenčín, predstavenie v podaní Mestského divadla Trenčín
- **Piliere trenčianskej kultúrnej identity**
27. 5. 2026, Trenčín, premiéra umeleckých filmov ŠUP Trenčín
- **Karel Čapek a jeho odkaz v trenčianskom regióne**
13. 10. 2026, Trenčín, beseda s riaditeľom Památnika Karla Čapka
- **Aaron T. Walter (USA): The Wrong Death**
21. 10. 2026, Trenčín, detektívka z medzivojnového Trenčína
- **Prebúdžeme zvedavosť (Moja NAJ regio-legenda)**
október 2026, Trenčín, vernisáž výstavy
- **Sestry Jančové: Ako sa tvorí komiks**
5. 11. 2026, Trenčín, workshop
- **Martina Jánošíková: Vzdelávanie cez lokálne príbehy**
10. 11. 2026, Trenčín, dielňa storytellingu
- **Piliere trenčianskej kultúrnej identity**
26. 11. 2026, Trenčín, kultúrno-historický seminár

TRENČÍN **TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ** **MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Projekt Hľadači a pátrači je súčasťou Trenčín 2026. Projekt finančne podporujú Mesto Trenčín, Trenčiansky samosprávny kraj a Ministerstvo kultúry SR. Partnerom je Európska únia.

Prehľad podujatí organizovaných v rámci projektu Hľadači a pátrači na rok 2026.

• Čo nám môže rozprávanie a počúvanie príbehov priniesť?

Žiaľ, v dnešnej dobe je už takmer vzácnosť, keď sa ľudia medzi sebou vôbec rozprávajú... Pritom príbehy majú obrovský význam. Sprevádzajú ľudstvo od nepamäti, tvoria neoddeliteľnú súčasť historiografie, predstavujú zdroj skúseností, rozširujú obzory, pomáhajú pochopiť kontext, rozvíjajú predstavivosť, otvárajú nové svety, sú živnou pôdou fantázie. Deväť z desiatich knižníkov tvrdí, že príbehy blahodarne pôsobia

aj na medziľudské vzťahy. Osobne pozývam každého objaviť toto čaro v našej knižnici, napríklad aj na podujatiach, ktoré sa venujú storytellingu.

• Projekt má priblížiť aj osobnosť Karla Čapka. Aký vzťah máte k sci-fi?

Keď mám byť úprimný, sci-fi nepatrí k mojim najobľúbenejším žánrom. Každopádne Karel Čapek je fenomén, ktorý nemôže chýbať v našom zornom poli. Divadelnú drámu R.U.R. navyše písal počas pobytu v Trenčianskych Tepliciach.

Popri priekopníkovi robotiky verejnosti predstavíme ešte štyri ďalšie piliere trenčianskej kultúrnej identity, resp. osobnosti, ktoré spája výnimočnosť nielen v literárnej oblasti – Kornela Földváriho, Ľudmilu Podjavorinskú, Vojtecha Zamarovského a Michala Rešetku.

• **Knižnica Michala Rešetku dokazuje, že nie je „len“ miestom na požičiavanie kníh. Ak sa to dá v skratke povedať - ako má vyzeráť po rekonštrukcii?**

Okrem obvodových konštrukcií bude všetko nové. Objekt na Hasičskej ulici je navrhovaný ako štvorpodlažný, s využitým podkrovným priestorom. Projekt však nerieši iba rekonštrukciu, ale aj obnovu interiéru a vybudovanie prístavby na zadnom dvore, ktorá bude mať dve nadzemné podlažia. Vo finále bude knižnica svetlejšia, otvorenejšia a krásna nielen zvonku, ale aj zvnútra.

• **Čo považujete za najväčší prínos rekonštrukcie? Boli ste sa aj niekde inšpirovať? Bude sa rekonštruovať „len“ budova alebo aj celkový chod, atmosféra knižnice?**

Pri plánovaní dispozičného riešenia sme sa inšpirovali v knižniciach na Slovensku aj v zahraničí – napríklad v Nórsku, Nemecku, či Slovinsku. V interiéru sa nám potvrdilo, že menej je niekedy viac. Už to nie je o labyrinte plnom kníh. Srdcom zrekonštruovanej budovy bude otvorené komunitné centrum, v ktorom myslíme aj na komfort návštevníkov.

Zmenám a trendom treba prispôbiť aj náš „mindset“. Otvorený priestor otvára dvere do knižnice všetkým

Vizualizácia priestorov oddelenia literatúry pre deti a mládež po rekonštrukcii. Zdroj: Patyzone design

návštevníkom, nielen registrovaným používateľom. Môžu si dať kávu, prelistovať knihy, časopisy, vypočuť si hudbu, prípadne navštíviť podujatie v knižnici. Celkovo pôjde o novú filozofiu poskytovania knižnično-informačných služieb.

nesedíme so založenými rukami, naopak – snažíme sa priebežne potvrdzovať pozíciu dôležitého hráča na poli kultúrnych podujatí a podnikáme kroky, aby sme boli pripravení a konkurencieschopní aj po roku 2026.

• **Ako vnímate Trenčín ako EHMK? Pomáha vám táto skutočnosť v chode a rekonštrukcii knižnice?**

Zo zisku titulu Európske hlavné mesto kultúry sa veľmi teším – osobne aj profesijne. Hoci občas možno všetko nejde podľa ideálneho scenára, myslím si, že pre modernizáciu a udržateľnosť kultúrnej infraštruktúry sa nášmu mestu a regiónu nemohlo prihodiť nič lepšie.

Nechcem hovoriť o dare z nebies, ale zo svojej pozície s potešením vnímam, že trenčianska knižnica je v kurze tak, ako už dávno nebola. Vďaka projektu EHMK získame prvý raz v histórii novú budovu so všetkými oddeleniami pod jednou strechou a zázemím na úrovni 21. storočia. Jedným dychom dodávam, že

• **Nosnou témou EHMK je Prebúdžanie zvedavosti. Čo sa vám ako prvé vynorí pod týmto pojmom? Ako veľmi používate zvedavosť vo svojej profesii?**

Ako prvé sa mi v súvislosti so zvedavosťou spája túžba po poznaní. Prirodzene zvedavý som býval počas novinárskej praxe, taktiež pri realizovaní historických výskumov a myslím si, že cez túžbu po poznaní a vzdelaní vedie aj cesta do knižnice. Myšlienku zvedavosti sme uplatnili aj pri dizajne interiéru rekonštruovanej knižnice, kde je jedno celé podlažie pre deti a mládež nazvané Oázou zvedavosti...

■ GABRIELA ŠEVČÍKOVÁ

Prehľad podujatí projektu nájdete v nasledujúcom článku

Vizualizácia priestorov oddelenia literatúry pre deti a mládež po rekonštrukcii. Zdroj: Patyzone design

PODUJATIA PROJEKTU HLÁDAČI A PÁTRAČI – ROK 2025

► Ako sa tvorí komiks

Workshop pre žiakov ZŠ s využitím motívu regionálnej legendy (okres Považská Bystrica). Vzdelávali: sestry Jančové. Dátum, miesto: 4.6.2025, Považská knižnica v Považskej Bystrici.

► Ako sa tvorí komiks

Workshop pre žiakov ZŠ s využitím motívu regionálnej legendy (okres Prievidza). Vzdelávali: sestry Jančové. Dátum, miesto: 5.6.2025, Hornonitrianska knižnica v Prievidzi.

► Za odmenu šibenica?!

Prednáška slovenského historika, profesora Róberta Letza o študentovi trenčianskeho gymnázia, ktorý bol odsúdený na smrť a popravený ako protikomunistický bojovník. Dátum, miesto: 9.6.2025, Piaristické gymnázium Jozefa Braneckého v Trenčíne.

► Storytelling / Vzdelávanie cez lokálne príbehy

Dielňa storytellingu zameraná na vnímanie svojho štýlu prejavu pred publikom s využitím regionálnych povestí. Vzdelávala: Martina Jánošíková. Dátum, miesto: 12.6.2025, VKMR v Trenčíne.

► Básne I., II.

Beseda s významným slovenským akademickým maliarom, ilustrátorom, teoretikom obrazu a vysokoškolským pedagógom Ľudovítom Hološkom o jeho živote a diele vrátane tvorivej spolupráce so spisovateľom Jánom Buzássym. Dátum, miesto: 12.6.2025, Mestská knižnica Ľ. V. Riznera v Novom Meste nad Váhom.

► Umenie v Trenčíne - Sihoť

História, súčasnosť a budúcnosť symbolov sídliska Sihoť: komentovaná prehliadka vybraných umeleckých diel vo verejnom priestore mesta Trenčín spojená s prechádzkou po znovuobjavených pamiatkach sídliska Sihoť. Sprevádzali: Radka Nedomová, Alexander Topilin. Dátum, miesto: 9.9.2025, Trenčín.

► Nepolepšiteľný čitateľ

Kornel Földvári

Beseda na počesť významného trenčianskeho rodáka, spisovateľa, satirika, výtvarného a literárneho kritika, prekladateľa Kornela Földváriho (1932 - 2015), pri príležitosti 10. výročia úmrtia. Hostia: Daniela Kapitánová, Koloman Kertész Bagala. Dátum, miesto: 14.10.2025, Synagóga v Trenčíne.

► Ako sa tvorí povesť

Workshop pre žiakov ZŠ s využitím motívu regionálnej legendy (okres Považská Bystrica). Vzdelávala: Silvia Havelková. Dátum, miesto: 5.11.2025, Považská knižnica v Považskej Bystrici

► Ako sa tvorí povesť

Workshop pre žiakov ZŠ s využitím motívu regionálnej legendy (okres Prievidza). Vzdelávala: Silvia Havelková. Dátum, miesto: 21.10.2025, Hornonitrianska knižnica v Prievidzi.

► Oprášená sláva bez slov

Umelecké spracovanie regionálnej témy - pantomíma v podaní Vlada Kulíška na motívy povestí a legiend z trenčianskeho regiónu. Dátum, miesto: 22.10.2025, VKMR v Trenčíne.

► Pseudonym: REKTOR - Jozef Branecký (prednáška pre študentov)

Príbeh slovenského spisovateľa, popularizátora trenčianskych dejín, rímskokatolíckeho kňaza, učiteľa, piaristického provinciála JOZEFA BRANECKÉHO (1882 - 1962), ktorý spojil veľkú časť svojho života s Trenčínom, pričom z tohto mesta bol režimom povojnového Československa násilne odstránený. Prednášal: historik Róbert Letz. Dátum, miesto: 13.11.2025, Piaristické gymnázium Jozefa Braneckého v Trenčíne.

► Pseudonym: REKTOR - Jozef Branecký

Príbeh slovenského spisovateľa, popularizátora trenčianskych dejín, rímskokatolíckeho kňaza, učiteľa, piaristického provinciála JOZEFA BRANECKÉHO (1882 - 1962), ktorý spojil veľkú časť svojho života s Trenčínom, pričom z tohto mesta bol režimom povojnového Československa násilne odstránený. Prednášal: historik Róbert Letz. Dátum, miesto: 13.11.2025, VKMR v Trenčíne.

► Súťaž NAJ regio-legenda

Výtvarno-ilustrátorská súťaž pre deti a mládež zameraná na znovuobjavovanie príbehov, legiend a postáv, ktoré ovplyvnili región Trenčína. Tematická oblasť: regionálna osobnosť alebo legenda (širší región Trenčína). Vyhlasovateľmi súťaže sú: Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne, Považská knižnica v Považskej Bystrici, Hornonitrianska knižnica v Prievidzi, Mestská knižnica mesta Piešťany. Odbornú porotu zastrešuje Galéria kresleného humoru v Novom Meste nad Váhom. Najlepšie práce budú vystavené, 5 najlepších autorov získa hodnotné vecné ceny.

PREČÍTALI SME ZA VÁS – ZAUJÍMAVÉ NOVINKY ZO SVETA KNIŽNÍC

Aktualizovali sa štandardy pre verejné knižnice

Štandardy pre verejné knižnice, ktoré sa venujú parametrom ako napr. prevádzkový čas pre verejnosť, budovanie knižničného fondu, počet študijných miest, prístup k internetu, personálnemu zabezpečeniu knižnice atď. boli vydané v roku 2020. Následne boli prehodnotené a v auguste 2025 aktualizované. Knižnice, resp. ich zriaďovatelia, ktorí nám poskytli súhlas na spracovanie štatistických údajov, si môžu vyhodnotenie svojej činnosti v súvislosti s plnením knižničných štandardov pozrieť i na našom webe, odkaz uvádzame nižšie. Štandardy krajská knižnica vyhodnocuje každé dva roky, v roku 2026 budeme teda vyhodnocovať roky 2024 a 2025. Všetkým knižniciam a ich zriaďovateľom, ktorí nám poskytli súhlas na prácu a zverejnenie údajov ďakujeme za spoluprácu a budeme radi, ak nám súhlas poskytne čo najviac knižníc.

Zdroj: Metodické usmernenie MKSR č. MK – 5704/2025-110/13832 z 26. augusta 2025 na určenie štandardov pre verejné knižnice: https://www.culture.gov.sk/wp-content/uploads/2019/12/Metodicke-usmernenie-MK-SR-na-urcenie-standardov-pre-verejne-kniznice_2025.pdf

Vyhodnotenie štandardov verejných knižníc v okresoch Bánovce n/B, Myjava, N. Mesto n/V, Trenčín: https://www.vkmr.sk/hlavna-stranka-2/pre-kniznice/aktualne-informacie.html?page_id=295

Metodický pokyn pre evidenciu vzdelávania zamestnancov knižnice

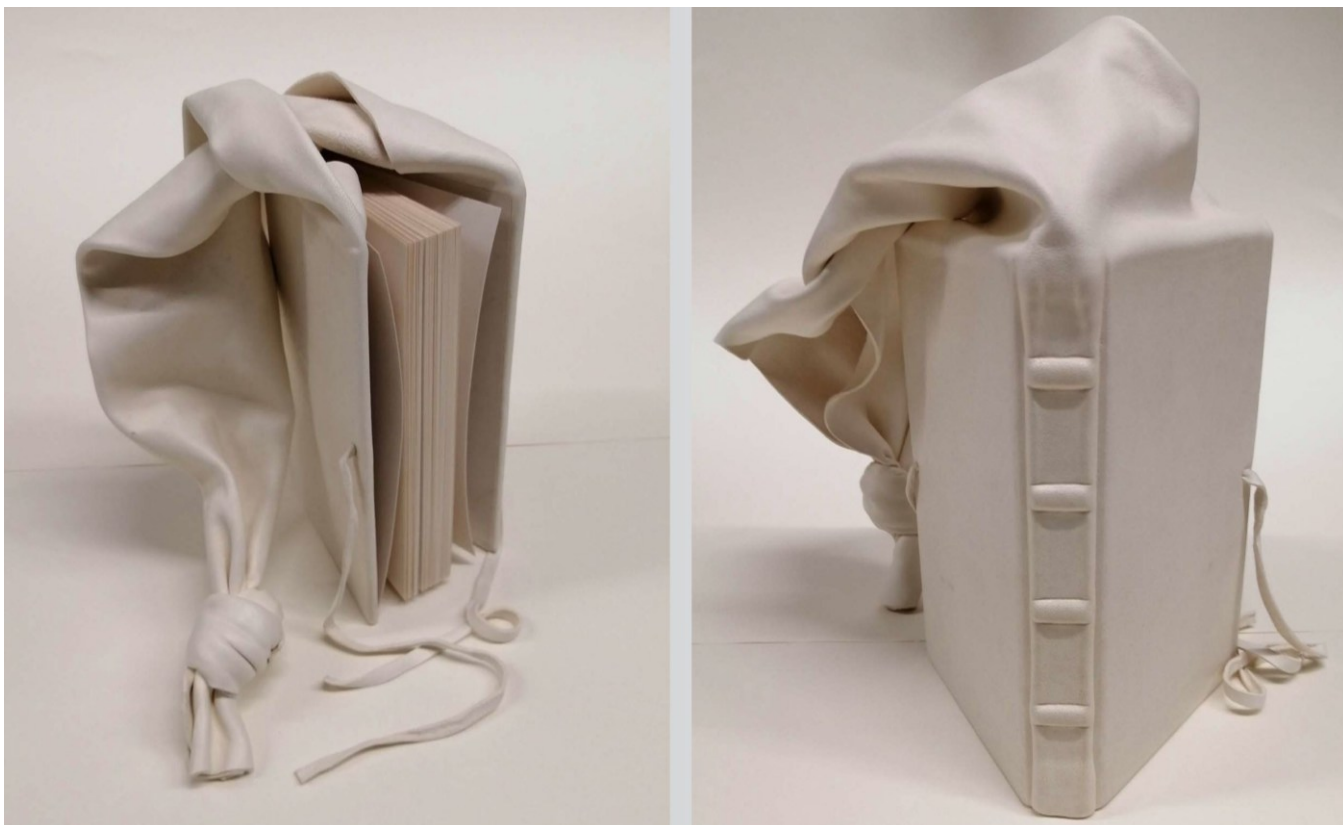
Metodický pokyn vydala Slovenská národná knižnica v roku 2025, v ktorom sa zameriava na evidenciu formálneho, ale i neformálneho vzdelávania pracovníkov knižníc. Do neformálneho vzdelávania možno zahrnúť čítanie odborných textov (tlačených i elektronických), účasť na seminároch (vrátane webinárov, ale i sledovanie záznamov na Youtube), účasť na exkurziách, čítanie metodických usmernení, štúdium informácií pri príprave podujatí a pod. Podrobné informácie sú zverejnené v metodickom pokyne, ktorý nájdete cez link uvedený v zdroji nižšie. A nezabudnite: po preštudovaní pokynu si čas strávený jeho čítaním zaznamenajte do evidencie vášho vzdelávania 😊.

Zdroj: Metodický pokyn pre evidenciu vzdelávania zamestnancov knižnice: <https://online.fliphtml5.com/mdfht/knqh/#p=1>

Vrecková knižná väzba

Popri klasickej gotickej knižnej väzbe od 2. pol. 15. stor. praktickosťou zaujala vtedajších študentov, mníchov, učencov práve tzv. vrecková knižná väzba. Obľúbená bola i u žien, pretože ju mohli nosiť na opasku, ktorý sa v tom období začal udomáčňovať na odev. Prevažne menšie formáty kníh, rôzne almanachy, breviáre, modlitebné knižky, mali tvar tašky. Vlastníctvo knihy vo vreckovej väzbe bolo symbolom prestíže, pretože vlastník bol považovaný za vzdelanca. Kožená väzba bola spočiatku zdobená drahými kameňmi, ktoré sa však často uvoľňovali a strácali, preto napokon prevládla praktickosť a jednoduchá výzdoba.

Zdroj: Oravec, Peter: Vrecková knižná väzba. In: Knižnica, 2025, roč. 26, č. 3, s. 44-48
https://casopiskniznica.snk.sk/fileadmin/user_upload/Rocnik_2025/03/Kniznica_3_25.pdf

ŠTATISTICKÉ ÚDAJE O ČINNOSTI VEREJNÝCH KNIŽNÍČ V OKRESOCH BÁNOVCE N/B, MYJAVA, N. MESTO N/V, TRENČÍN ZA ROK 2024 V POROVNANÍ S ÚDAJMI ZA ROK 2023

Štatistické údaje o činnosti verejných knižníc poskytl Národné osvetové centrum v Bratislave, ktoré je koordináciou a zabezpečením všetkých úloh a povinností súvisiacich s výkonom štatistického zisťovania v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov poverené na základe rozhodnutia ministra kultúry č. 7/2014 zo dňa 29. mája 2014. Vybrané štatistické ukazovatele za rok 2024 sú uvedené v tabuľkách ako prvé v porovnaní s údajmi za rok 2023, ktoré sa nachádzajú pod nimi.

Sieť knižníc a knižničný fond

Okres	Knižnice spolu/ knižnice poskytujúce služby	z toho krajských/ mestských/ obecných knižníc	Knižnice, ktoré prerušili činnosť	Zrušené knižnice	Knižničné jednotky	Ročný prírastok k. j. spolu	z toho kúpou	Úbytky
Bánovce n/B	21/19	0/1/18	2	0	98 904	1 190	712	1 175
	21/21	0/1/20	0	0	103 953	1 502	754	252
Myjava	9/8	0/2/6	1	0	84 665	658	518	0
	9/9	0/2/7	0	0	89 153	516	343	32
N. Mesto n/V	26/26	0/2/24	0	0	259 012	2 399	1 368	4 557
	27/26	0/2/24	1	0	261 170	2 320	1 102	703
Trenčín	30/28	1/2/25	2	0	426 557	11 458	10 142	21 484
	30/30	1/2/27	0	0	449 377	12 352	10 580	14 813

Výpožičky a služby

Okres	Výpožičky spolu	z toho odbor. literatúry pre dosp.	z toho krásnej literatúry pre dosp.	z toho odbor. literatúry pre deti	z toho krás- nej literatúry pre deti	z toho periodík	Počet študij. a čít. miest	Počet prevádz. hodín pre verejnosť za týždeň
Bánovce n/B	75 192	8 483	43 151	2 763	17 332	3 463	119	74,00
	73 822	8 426	42 435	2 784	16 772	3 405	120	79,00
Myjava	24 653	1 241	18 466	281	3 952	713	67	68,50
	25 938	1 427	18 322	343	4 762	1 084	68	72,50
N. Mesto n/V	190 266	59 950	68 007	15 158	35 783	11 368	280	171,50
	195 168	83 846	70 547	12 954	22 352	5 469	283	165,50
Trenčín	308 124	61 469	121 426	15 984	78 214	31 031	465	266,50
	302 190	61 991	116 968	15 834	75 118	32 279	458	282,50

Používatelia služieb knižnice, návštevníci, podujatia, internet, PC

Okres	Aktívni používatelia spolu	z toho aktívni používatelia do 15 rokov	Podujatia	Návštevníci knižnice	Knižnice s pripojením na internet	Počet PC pre verejnosť s internetom
Bánovce n/B	2 108	1 089	203	18 301	8	3
	1 706	851	188	20 034	9	4
Myjava	1 071	417	78	8 681	3	5
	1 125	473	102	9 266	3	5
N. Mesto n/V	3 086	1 156	159	34 941	13	4
	2 897	1 094	166	35 720	14	6
Trenčín	11 506	4 325	715	150 911	20	37
	10 646	3 895	674	139 356	22	36

Ekonomické ukazovatele

Okres	Príjmy (výnosy)	z toho z rozpočtu obce, VÚC	z toho výnosy z vlastnej činnosti	z toho tuzemské granty	Výdavky (náklady) na činnosť	z toho na nákup knižnič. fondu	Kapitálové výdavky
Bánovce n/B	137 385	117 847	4 292	10 400	141 439	10 313	0
	126 492	118 101	2 841	5 500	125 077	11 491	231 995
Myjava	87 341	78 280	2 311	6 750	87 278	8 669	0
	59 123	55 813	1 810	1 500	59 208	5 593	0
N. Mesto n/V	278 396	254 914	9 821	13 500	284 410	18 834	0
	227 038	214 251	9 644	3 000	231 022	12 511	0
Trenčín	1 437 123	1 365 580	36 630	25 250	1 451 208	137 850	0
	1 320 308	1 259 406	32 513	20 750	1 383 228	132 163	8 580

Osoby zabezpečujúce činnosť knižnice*

Okres	Osoby zabezpečujúce činnosť knižnice spolu	z toho zamestnanci	z toho osoby, s kt. bola uzatvorená dohoda o práci vykonávanej mimo prac. pomeru	z toho dobrovoľníci (osoby bez nároku na mzdu, honorár)
Bánovce n/B	19,78	4,78	8	7
	20,83	4,83	8	8
Myjava	8,26	3,26	5	0
	10,28	3,28	6	1
N. Mesto n/V	22,74	9,74	9	4
	22,74	10,74	9	3
Trenčín	85,21	48,21	11	2
	67,91	50,91	15	2

EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY TRENČÍN 2026: PROGRAMOVÁ PUBLIKÁCIA

Program EHMK zahŕňa nesmierne množstvo ľudí, projektov, aktivít, príbehov, nápadov a zmien. Programová kniha projektu Trenčín 2026, ktorá bola prezentovaná 24. novembra 2025, predstavuje sprievodcu kultúrnym rokom a taktiež približuje dlhodobú víziu mesta Trenčín. Vydavateľka a zodpovedná redaktorka Zuzana Dušičková zo Zum Zum production prináša rozhovory s kreatívnymi osobnosťami. Rozhodli sme sa pripraviť pre vás stručný prehľad tejto výše tristostranovej programovej knihy, ktorý spestríme zaujímavými vyjadreniami respondentov.

Prvý rozhovor s primátorom mesta Trenčín, **Richardom Rybníčkom**, popisuje jeho vzťah ku kultúre a tiež význam titulu EHMK 2026 pre Trenčín. Ako sa podľa primátora zmenil Trenčín odkedy získal titul? „Od momentu získania titulu začali ľudia veriť, že Trenčín má čo ponúknuť Európe a že má právo na veľké ambície. Vidím to hlavne na mladých – nevidia už svoje mesto len ako miesto, z ktorého treba odísť. Vnímajú ho ako priestor, kde sa dá tvoriť, žiť, ovplyvniť dianie. Vidím to aj na spolupráci medzi inštitúciami, podnikateľmi, školami, dobrovoľníkmi. Vznikla tu sieť, ktorá predtým neexistovala. ... Trenčín dnes pôsobí sebaavedomejšie. Nie sme len mesto na Považí. Sme mesto, ktoré začína Európa spoznávať a rešpektovať. A to je hodnota, ktorá zostane aj po roku 2026“ (s. 22-23).

Predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja, **Jaroslav Baška**, popísal, v čom vidí príležitosti pre Trenčiansky kraj vďaka titulu EHMK Trenčín 2026. „Najväčšia príležitosť, ktorú vnímam ako predseda kraja aj ako obyvateľ tohto regiónu, je ukázať, že Trenčiansky kraj je moderný, živý a kreatívny. Že nie sme len hrad na kopci či festival raz do roka. Máme tu šikovných ľudí – remeselníkov, umelcov, tvorcov projektov – a zaslúžia si, aby ich videl celý svet. ... Ak dokážeme mladým ukázať, že tu môžu tvoriť a že ich nápady majú hodnotu, bude to naše najväčšie víťazstvo. Verím, že rok 2026 nebude bodkou, ale štartom niečoho väčšieho“ (s. 27).

V rozhovore s projektovou manažérkou **Hanou Laššovou** sa čitatelia dozvedia o projekte Mesto pretvorené, podujatiach Korzo na Palackého a na Soblahovskej ulici, Manuáli verejných priestorov, Manuáli reklamy a tiež o formáte

Ulica deťom. Projekt Mesto pretvorené chce ľudí viesť k spomaleniu sa, zastaveniu a vnímaniu okolitého prostredia. „Človek si toho oveľa viac všimá, keď spomalí, keď využije chôdzu namiesto auta a dopraje si čas na náhodné stretnutia a zážitky. Trend posledných dekád, počas ktorých automobilová doprava získala v mestách prevahu, je neudržateľný a je nevyhnutné venovať sa téme verejného priestoru, ktorý má slúžiť primárne ľuďom. O to sa v našom projekte Mesto pretvorené snažíme“ (s. 47).

Obálka publikácie.

Projekt Na počkanie, ktorý prináša umenie do verejných inštitúcií, predstavil jeho kurátor, **Jaroslav Varga**. „Ľudia oceňujú, že sa v prostredí, kde by to vôbec nečakali, čoskoro stretnú s umením, ktoré ich prekvapí, saturuje ich kritické myslenie alebo dokonca vtiahne do diskusie. Samozrejme, je to proces – niekde to vyvoláva nadšenie, inde zvedavosť a občas aj otázky či odpor. No práve to považujem za dôležité: že sa o týchto priestoroch začína hovoriť inak“ (s. 53).

Omar Mirza, ktorý zastáva funkciu mestského kurátora, v rozhovore rozpráva o svojej úlohe, ktorou je: „... koordinovať témy spojené s verejným priestorom, prepájať rôzne útvary mestského úradu s Kreatívnym inštitútom Trenčín, ale aj vytvárať koncepcie tak, aby pomáhali kultivovať prostredie, v ktorom všetci žijeme“ (s. 56).

Donald Weber je kanadský fotožurnalista, ktorý sa venuje dokumentárnej fotografii, skúma moc, jej konzekvencie a historickú pamäť. Strávil niekoľko

týždňov na rezidenčnom pobyte v Trenčíne. V interview, okrem iného, priblížil aj svoje plány v súvislosti s Fiesta mostom. „Teším sa, že budem na Slovensku tvoriť umenie a vyjadrovať svoju hlbokú fascináciu týmto miestom a kultúrou“ (s. 68).

Centrum architektúry Trenčín (CAT) v rozhovore reprezentovala **Alexandra Mutala**. CAT slúži nielen odbornej verejnosti, ale aj nadšencom architektúry a laickej verejnosti. Rozprávala o potrebe osvetly a vyvolaní zvedavosti v ľuďoch: „... aby zistili, čo je za tými stavbami, aký príbeh skrývajú. Aby sa na stavby okolo seba, s ktorými alebo v ktorých žijú, pozerali s úctou k histórii, ktorá tu je a tvorí prostredie okolo nás“ (s. 75).

Projekt Citlivo o brutalizme chce inšpirovať obyvateľov k pozitívnejšiemu vzťahu voči verejnému priestoru prostredníctvom diskusií, prezentácií a rôznych ďalších aktivít. Projekt realizuje občianske združenie Hlava 5. Jeho koordinátor a architekt **Alexander Topilin** objasnil prečo architektonické štýly ako brutalizmus alebo moderna nie sú širokou verejnosťou vnímané kladne. „Verejnosťou negatívnejšie vnímané stavby z tohto obdobia sa búrajú alebo neodborne rekonštruujú. Vo svete však postupne nadobúdajú popularitu a je im venovaná pozornosť. Myslím si, že ani tak nejde o vzťah k jednotlivým budovám, ale o celkový záujem o historický kontext, stavebnú kultúru a starostlivosť o verejný priestor. Práve tento vzťah by sa mal kultivovať“ (s. 80).

Prítomnosť armády v Trenčíne mala dopad na takmer všetky oblasti života mesta, aj keď to nebolo vždy viditeľné na prvý pohľad. Výskumníčky z Ústavu etnológie a sociálnej antropológie SAV, **Miroslava Hlinčíková** a **Soňa G. Lutherová**, zbierali so svojím tímom dáta prostredníctvom rozhovorov s obyvateľmi Trenčína a pozorovania ich života v meste. Výskumnú správu vydajú v podobe publikácie pre verejnosť s názvom Paralelné svety? Svoju motiváciu pre realizáciu tohto projektu objasnili slovami: „Od začiatku nás zaujala predstava armády v meste ako akéhosi „sveta vo svete“. Sveta, ktorý je v niečom tajomný a fascinujúci, ale zároveň je „obyčajnou“ súčasťou života mesta. Ako opísal jeden z respondentov, aj ten vojak po šichte príde domov na sídlisko, oblečie si tepláky a žije svoju „normálnu“ každodennosť“ (s. 94).

Kurátor projektu Zelená línia, **Oto Hudec**, je výtvarník, pedagóg, multimedialný umelec a aktivista. Zaujímajú ho témy vplyvu globalizácie na životné prostredie. V rozhovore uvádza: „*Boli to hlavne mladí ľudia, ktorí dokázali vytvoriť tlak na politické reprezentácie, aj preto, že bojujú za svoju vlastnú budúcnosť a chceli by žiť v prostredí, ktoré je pre nich rovnako bezpečné a udržateľné pre život ako to, ktoré poznali generácie pred nimi. ... Myslím si ale, že by sme nemali prenechať starostlivosť o budúcnosť a zodpovednosť za nás všetkých len na nich, lebo to je príliš veľký a nespravodlivý náklad*“ (s. 103-104).

WOVEN predstavuje architektonický kolektív, ktorý sa zameriava na dočasné stavby a umelecké zásahy vo verejnom priestore. Ich projekt Úniky v priestore umožní ľuďom objaviť skryté časti Trenčína. Projekt Úniky v priestore predstavuje „... únik zo všednosti či stereotypu. V rámci projektu chceme vytvoriť miesta a program, ktorý návštevníka podnieti vykročiť mimo zabehaných chodníčkov a objaviť niečo nové“ (s. 110).

Laboratórium udržateľnej módy je program organizovaný neziskovou organizáciou Slovak Fashion Council. **Zuzana Bobiková**, výkonná riaditeľka Slovak Fashion Council, o projekte povedala: „*Náš projekt má ambíciu vzdelávať a zároveň sa učiť. Chceme vytvoriť tlak na to, aby si každý uvedomil, že tričky sú dnes ako rožky, predávajú sa za drobné, pretože veľké reťazce, samozrejme, zneužívajú možnosti globalizovaného systému a majú neférové pracovné podmienky. Táto zemeguľa má dostatok oblečenia na päťdesiat rokov pre všetkých*“ (s. 114). Podľa Zuzany Bobikovej je nutné stavať na bohatej tradícii odevného priemyslu v

Trenčíne a okolí. Môžeme spomenúť textilné podniky ako Ozeta, Merina, Makyta, Sipox, Slovakotex. Je dôležité hľadať výnimočných tvorcov, prepájať ich a ponúkať im príležitosti.

Projekt Citlivosť mesta vedú **Tomáš Tholt** a **Danica Pišteková**. Ich cieľom je prehliadť vnímanie architektúry, materiálov, ale aj života samotného mesta. V rozhovore s Tomášom Tholtom sa čitateľia dozvedia viac o citlivosti mesta, biopatine, redukcii stavebného odpadu. Prácu na projektoch tohto typu vníma Tomáš Tholt ako: „... niečo, čo má zmysel a čo prepája výskum, architektúru a verejnosť. ... Pre mňa je dôležité, aby mala architektúra presah. V projekte skúmame architektúru, ktorá nie je len o domoch, priestoroch, ktoré obývame, ale aj o prostredí, v ktorom žijeme – a to prostredie nepatrí iba nám, ľuďom, ale aj ďalším organizmom“ (s. 133).

Inštitút participácie Trenčín je súčasťou mestského úradu a predstavuje most medzi obyvateľmi a mestom – počúva ľudí a prepája ich s tými, ktorí rozhodujú. **Kristína Milová** a **Petra Strečková** rozprávali o svojej práci v danom inštitúte. „*Naším cieľom nie je hádať sa alebo presadzovať „svoje“, ale naopak – vytvoriť priestor pre dialóg, kde ľudia cítia, že mesto ich počúva a že sa snaží robiť kroky v ich prospech*“ (s. 150-151).

Projekt Živé susedstvá je o sociálnych spojeniach medzi ľuďmi, nadchnutí sa pre spoločnú myšlienku, oživení vzťahov, väzieb a susedstiev. Realizáciu projektu v rôznych lokalitách Trenčína priblížila projektová manažérka **Lenka Abaffyová**. „*Je potešením stretávať cenných ľudí, ktorí chcú meniť život okolo seba k lepšiemu a nájsť si na to nezištné čas. Živé susedstvá sa hýbu tak, že sa občas uštipnem, či*

sa mi to nesníva. Naozaj si žijú svojím životom. A to ma na nich vlastne najviac baví“ (s. 162).

Tému dobrovoľníctva a dobrovoľníckeho programu v rámci EHMK rozoberala koordinátorka projektov v tíme Trenčín 2026, **Stanislava Minárik Imrišková**. „*Dobrovoľnícke aktivity často vedú k tomu, že ľudia sa cítia viac prepojení so svojím mestom a komunitou. Keď človek priloží ruku k dielu, zrazu má pocit, že k danému miestu patrí. Vidíme to na mnohých príkladoch – od malých gest, ako je starostlivosť o komunitnú záhradu, až po veľké podujatia, ktoré spájajú stovky ľudí*“ (s. 168). Stanislava Minárik Imrišková, ktorá koordinuje aj vzdelávacie projekty v oblasti kultúrneho manažmentu, rozprávala aj o vzdelávacom programe Runway – kultúrni profesionáli.

O projekte Pohyblivé komunity rozprávala slovenská kunsthistorička a kurátorka **Lýdia Pribišová**. Priblížila aj svoju spoluprácu s dánskou výtvarníčkou Maj Horn, ktorá: „... skúma vzťah medzi prírodou a kultúrou, zapája ľudí do činností v rámci verejného priestoru, kombinuje osobné prístupy a veľké mestské plochy a okrem toho – je milovníčkou vody ako živlu aj ako súčasť krajiny“ (s. 172).

Katarína Jančíková je zakladateľkou občianskeho združenia Fabrika umenia. Pôsobí v Partizánskom, kde iniciuje udalosti vedúce k budovaniu povedomia o baťovskej histórii mesta. Organizuje prehliadky, revitalizuje výrobné haly pôvodnej továrne a priestor postupne mení na kultúrno-komunitné centrum. Projekt Oddychové zákutia vytvorí priestory pre študentov, kde si budú môcť oddýchnuť. Budú to zóny stíšenia a pokoja. „*Školské prostredie vnímame ako systém, ktorý má prirodzene obsiahnuť čo najviac detí,*

my však chceme ponúknuť špecifickosť, individualizovaný priestor pre introspekciu a haptickú skúsenosť. V širšom tíme tak vzniknú miesta na zastavenie sa, ktoré budú prirodzenou súčasťou školského dňa“ (s. 190).

Light Art Festival, ktorý dočasne premení známe priestory na umelecké diela, predstavil jeho koordinátor **Patrik Kubizna**. „Festival prináša nové formy umenia pre obyvateľov regiónu, s čím je spojená aj popularizácia umenia a kultúry ako takej, a potom podľa mňa ovplyvňuje cestovný ruch a imidž mesta, v ktorom sa takýto festival koná“ (s. 206).

Projekt Hľadači a pátrači realizuje Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne. Projekt sa zameriava na (znovu)objavovanie príbehov, legiend či postáv, ktoré ovplyvnili región Trenčína. Projekt priblíži päť významných osobností - Karla Čapka, Ľudmilu Podjavorinskú, Vojtecha Zamarovského, Michala Rešetku a Kornela Földváriho. Rozhovor s riaditeľom knižnice **Petrom Martinákom** približuje aj okolnosti rekonštrukcie budovy knižnice na Hasičskej ulici: „Vďaka projektu EHMK získame prvý raz v histórii novú budovu so všetkými oddeleniami pod jednou strechou a zázemím na úrovni 21. storočia“ (s. 214).

Viac informácií o projekte Hľadači a pátrači nájdete v rozhovore s Petrom Martinákom na strane 12-13.

Peter Michalík, ktorý vedie knižné vydavateľstvo Monokel, rozprával o projekte Vymýšľaj!, podstatou ktorého je storytelling. „Jadrom projektu je kurz zameraný na vývoj námetu pre knihu, komiks či stolovú alebo digitálnu hru. Spája v sebe hravosť, ale aj systematický prístup založený na poznatkoch o vnútornej mechanike príbehu“ (s. 218).

Hudobní umelci, kurátori a organizátori projektu New New Music, **Eva Vozárová** a **Fero Király**, prinášajú do trenčianskeho regiónu sériu koncertov pod názvom psst, zameraných na experimentálnu hudbu. Respondenti približujú experimentálnu hudbu, vlastný kurátorský výber aj lokality, v ktorých sa budú koncerty psst odohrávať. „... je to pre každého a môže to byť veľmi zaujímavé aj pre človeka, ktorý nie je skúsený v tomto žánri. Práve tento typ hudby často funguje, keď ho zažije človek naživo“ (s. 228, 230).

Petra Fornayová má niekoľkoročné skúsenosti ako choreografka, performerka, režisérka, kurátorka, organizátorka festivalu Nu Dance Fest. Projekt Trenčín žije divadlom postavila na fakte, že Trenčín ako jediné krajské mesto nemá klasické repertoárové divadlo. Priblížila, akým spôsobom vyberala predstavenia do projektu Trenčín žije divadlom aj svoje pocity v pozícii kurátorky. V rozhovore zdôrazňuje, že: „Navštevovať divadlo je rovnako dôležité ako pravidelne čítať. Patrí to k základnej kultúrnej

výbave. ... Pravidelná návšteva divadiel je niečo, k čomu treba viesť deti od útleho veku, vytvoriť návyk vnímať, rozumieť. Ale tiež rozprávať sa o tom, nielen pasívne prijímať, vedieť zhodnocovať, vedieť si vyberať“ (s. 240).

Medzi ďalšie projekty, ktoré sú predstavené v programovej publikácii Trenčín 2026 patrí Garáž, Generácie spolu, Degustories, Fair Play, Splanekor 2.0, Destinácia All-Inclusive, Stretnutia kultúrnej komunity, S koreňmi v Trenčíne, Sklo – Hmota, Pod klenbami, Bienále súčasného židovského umenia a ďalšie.

Milí čitatelia, pokiaľ máte záujem prečítať či rozhovory s osobnosťami prezentovanými v knihe, respektíve dozvedieť sa viac o konkrétnych projektoch, dávame vám do pozornosti informáciu o dostupnosti programovej publikácie v roku 2026. Vo fonde Verejnej knižnice Michala Rešetku je záujemcom k dispozícii na prezenčné štúdium v oddelení Informačné miesto TSK - regionálne dokumenty a bibliografia.

Zdroj: *Trenčín 2026. [Bratislava]: Zum Zum production, s.r.o., 2025. 304 strán. ISBN 978-80-89896-24-0*

■ **GABRIELA ŠEVČÍKOVÁ**
Verejná knižnica M. Rešetku v Trenčíne

Foto: VKMR

MOTIVAČNÉ AKTIVITY S DETSKÝM ČITATEĽOM

Inšpiratívny seminár Motivačné aktivity s detským čitateľom, ktorý sa konal 13.11.2025, organizovala Knižnica pre mládež mesta Košice už po štrnástykrát. Privítala nás riaditeľka knižnice pani **PhDr. Kamila Prexťová, MBA**.

Dopoludňajšia časť bola modelová, prostredníctvom štyroch podujatí nám - účastníkom ponúkli tipy na aktivity a podujatia so žiakmi, ktoré slúžia na popularizáciu čítania.

Ako prví prezentovali domáci knihovníci **Alena Menkynová** a **Radoslav Repický**. Ich podujatie „Zabav sa s Pippi“ pripomenul hrdinku, ktorá oslávila už 80 rokov. Predstavili autorku Astrid Lindgrenovú, jej rodinné väzby, život, priateľov aj prácu, pomocou zaujímavého graficky spracovanej prezentácie. Podujatie oživilo viacerými aktivitami s interaktívnym zapojením detí, napríklad, keď mali dokresliť postavu Pippi na predpripravenú šablónu, alebo kvízom „pravda/nepavda“.

Druhá sa predstavila knihovníčka **Katarína Cigánová** z Malokarpatskej knižnice v Pezinku. Podujatie „...a potom prišiel november“ bolo pre mňa zvláštne tým, že nepoužila žiadnu literárnu ukážku. Pracovala čiastočne so storytellingom, pomocou ktorého sa publiku snažila priblížiť obdobie Československej socialistickej republiky (stráženie hraníc, kádrové posudky, nemožnosť slobodne vyjadriť svoj názor). Viedla ho formou dialógu, do ktorého vtiahla väčšinu publika.

Zástupkyňa Podtratrenej knižnice v Poprade – **Monika Králiková** - analyzovala klasický príbeh o Malom princovi v podujatí „Dobré vidíme srdcom“. Predstavila autora, upozornila na zaujímavosti z jeho života, či prienik s textom v knihe. Úryvok rozčítala aj deťom a spoločne v texte hľadali odseky a charakteristiky k vybraným slovám z prezentácie ako: láska, smútok, márnivosť, sklamanie...

Najviac ma zaujalo podujatie **Dávida Dziaka** z Prešovskej univerzity. Použil knihu „Dědečkové“ (9 príbehov), ktorá bola bez textu. Postupne premietal účastníkom ilustrácie a oni mali

vymyslieť vlastný príbeh. Následne prečítal dve dielka. Jedno bolo dokonca veršované, za čo si mladá autorka vyslúžila búrlivý potlesk. Nasledovali otázky k ilustráciám, na ktoré padali veľmi rôznorodé odpovede. Účastníkom poskytli iný pohľad na dielo.

Každé z podujatí po jeho skončení analyzovala odborníčka na slovo vzatá - **PhDr. Ľudmila Hrdináková, PhD.** Poskytla odborný pohľad, vypíchla zaujímavé prvky, prípadne navrhla zmeny na zlepšenie.

V druhej, prednáškovej časti, pozvaní hostia **Lenka Šafranová, Patrícia Dziaková** a **Linda Juhás van Dalen** priblížili vybrané postupy a problémy pri práci s detským čitateľom. Hovorili o artefaktike, informačnej výchove a o téme literárneho outsiderstva. Mňa najviac zaujala téma zónovania na základe tém alebo záujmov.

Neformálne vzdelávacie podujatie hodnotím ako stretnutie, ktorého sa zúčastňujú knihovníci a knihovníčky, ktorí by sa radi naučili niečo nové, prípadne zdokonalili svoje zručnosti a schopnosti v oblasti detských knižničných podujatí. S týmto cieľom som tam išla aj ja. Oceňujem tiež možnosť stretávať sa v rámci knižnickej komunity, prebrať radosti aj starosti nášho krásneho, ale aj náročného povolania.

■ **MARTINA BEŇOVIČOVÁ**
Literatúra pre deti a mládež
Verejná knižnica M. Rešetku v Trenčíne

Foto: facebook.com/kniznicapremladez

VYHODNOTENIE 33. ROČNÍKA LITERÁRNEJ SÚŤAŽE STUDŇA SA TAJNE S DAŽĎOM ZHOVÁRA

V trenčianskej knižnici vyhodnotili ďalší ročník celoslovenskej literárnej súťaže Jozefa Braneckého "Studňa sa tajne s dažďom zhovára". Aj tentokrát putujú ocenenia aj za hranice Slovenska. Do 33. ročníka literárnej súťaže poslalo svoje diela 87 autorov, z toho 28 mužov a 59 žien, pričom celkový počet súťažných príspevkov dosiahol 221. Zo 40-tich ocenení putujú tri do Českej republiky.

Vzhľadom na prebiehajúcu rekonštrukciu budovy Verejnej knižnice Michala Rešetku v Trenčíne na Hasičskej ulici sme 33. ročník celoslovenskej literárnej súťaže "Studňa sa tajne s dažďom zhovára" mimoriadne vyhodnotili v sídle Úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Do tohtoročnej edície literárnej súťaže poslalo svoje diela 66 autorov, pričom celkový počet súťažných príspevkov dosiahol 196. Témou 33. ročníka bolo hľadanie svetla, podľa rovnomennej zbierky kňaza a básnika Svetoslava Veigla, ktorého 115. výročie narodenia si tento rok pripomíname.

"Nie náhodou sme zvolili túto náročnú tému, pretože v ešte náročnejšej chaotickej dobe rozvrátených hodnôt ktorú žijeme, sme chceli povzbudiť autorov k hľadaniu pravdy a svetlých ciest, ktoré tak veľmi všetci potrebujeme," vysvetlila členka poroty, tajomníčka odbočky Spolku slovenských spisovateľov Trenčianskeho kraja **Margita Ivaničková**.

Tohtoročné vyhodnotenie bolo tradične sprevčené sprievodným hudobno-speváckym vystúpením v tradičnom ľudovom štýle, v ktorom popri speve zazneli aj tóny fujary, trombity a ďalších hudobných nástrojov.

Práce laureátov súťaže spolu s literátmi, ktorí zareagovali na vybranú tematickú oblasť, sú uverejnené v bulletine **HĽADANIE SVETLA**, ktorý je dostupný v Digitálnom fonde Verejnej knižnice M. Rešetku v Trenčíne.

Literárna súťaž Jozefa Braneckého bola pôvodne určená len pre stredoškôľakov, v súčasnosti je otvorená všetkým priaznivcom literárnej tvorby. Vznikla pred 33 rokmi na pôde Miestneho odboru Matice slovenskej v Trenčíne.

FOTO: Dlhoročný predseda poroty, Jaroslav Rezník, počas odovzdávania ocenení autorom.

Zastrešuje ju Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne s Miestnym odborom Matice slovenskej v Trenčíne, Trenčianskym samosprávnym krajom, Odbočkou Spolku slovenských spisovateľov Trenčianskeho kraja a Mestom Trenčín. Súťaž má poetický názov – Studňa sa tajne s dažďom zhovára. Práve studňa z Trenčianskeho hradu symbolizuje vodu, bez ktorej neexistuje život a nevyschne vďaka dažďovým kvapkám v podobe literárnych talentov. Súťaž je venovaná pamiatke literáta, historika, spisovateľa a

pedagóga, ktorý v Trenčíne strávil významnú časť svojho života.

Odbornej porote predsedá bez jedinej výnimky už tri desaťročia **básnik Jaroslav Rezník**, práce hodnotili ďalší členovia poroty – **Margita Ivaničková**, **Janka Poláková**.

Výsledkovú listinu 33. ročníka nájdete v tomto čísle časopisu na strane 23.

■ redakcia; foto: VKMR

FOTO: Literáti ocenení v 33. ročníku literárnej súťaže Jozefa Braneckého.

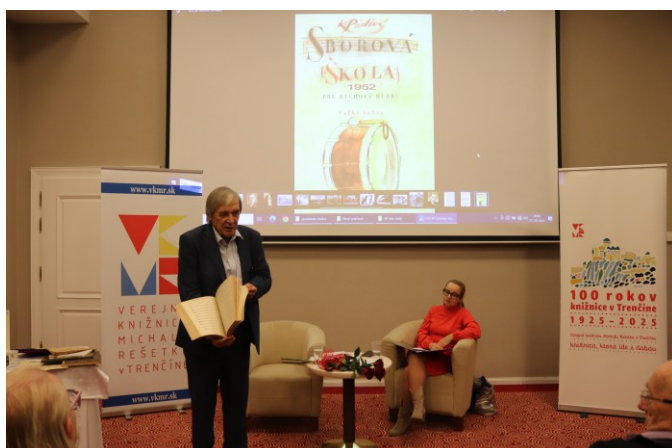
LITERÁRNE PODVEČERY V HOTELI ELIZABETH

Počas jesennej sezóny podujatí trenčianskej knižnice v roku 2025 sme okrem iných podujatí zorganizovali aj tri bonbóniky v podobe našich výjazdových podujatí. Pri príležitosti 100. výročia vzniku knižnice v Trenčíne sme oprášili legendárne diskusie (nielen) o literatúre v bývalom hoteli Tatra. Literárne podvečery, ktoré moderovala herečka Zuzana Mišáková v jednom z najlepších mestských historických hotelov Európy - Hoteli Elizabeth, postupne obohatili tieto osobnosti s väzbami na Trenčín:

► komik Pavol Seriš

► syn hudobného skladateľa Karola Pádivého – Jaroslav Pádivý

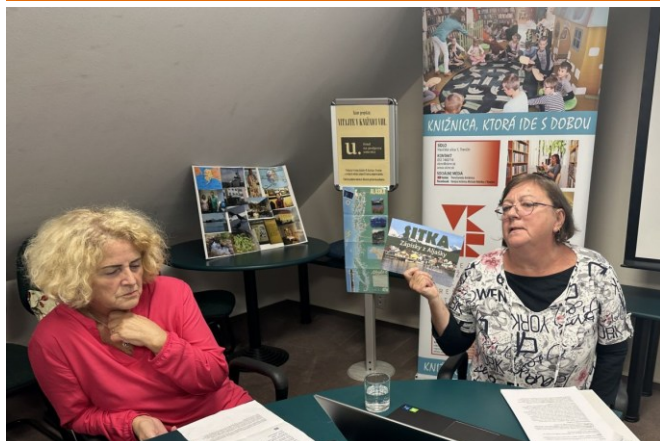
► herec Štefan Skrúcaný

Podujatia z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

V úspešne znovunadviazanej tradícii chceme pokračovať aj v budúcom roku!

FOTOGALÉRIA PODUJATÍ V TRENČIANSKEJ KNIŽNICI V 2. POLROKU 2025

Anna Jeremičová: Sítka: Zápisky z Aljašky (25.9.2025)

Martin Pročka: Island - Ako som zažil erupciu (2.10.2025)

Michala Ries: Takmer dokonalá (9.10.2025)

Daniela Dvořáková, Miriam Hlavačková: Archivárky na cestách (16.10.2025)

FOTOGALÉRIA PODUJATÍ V TRENČIANSKEJ KNIŽNICI V 2. POLROKU 2025

Michaela Králiková: Zranení ľudia zraňujú, ale vyliečení liečia (30.10.2025)

Martin Ďurikovič: Jordánsko (19.11.2025)

Jiří Jilík: Bohyne z kopaníc (25.11.2025)

Jozef Banáš: Tichá rebelka Tímrava (2.12.2025)

KRÁTKE SPRÁVY ZO ŽIVOTA KNIŽNICE

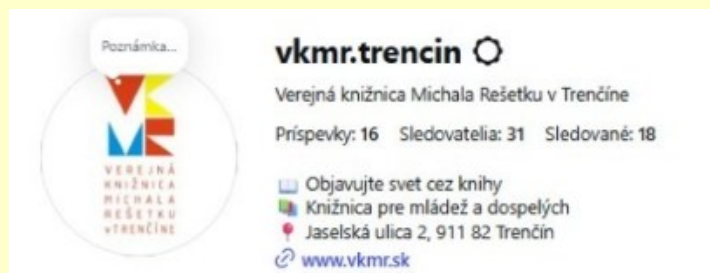
Nechýbali sme na Dni otvorených dverí Trenčianskeho samosprávneho kraja

Tento rok sme návštevníkom DOD TSK (13.10.2025) na našom stanovišti predostreli tvorivé dielne, ktorých podstatu tvorilo najmä portfólio nášho SmartLabu. Ponúkli sme: 3D tlač, programovanie ozobota, ukážku potlačie hrnčiek a tričiek, ale aj výrobu odznakov.

@vkmr.trencin

.... to je odkaz na novinku v mediálnom portfóliu našej knižnice. Odteraz teda Verejnú knižnicu Michala Rešetku nájdete popri Facebooku už aj na obľúbenom Instagrame pod na horeuvedenej adrese. Budeme radi, keď sa k nám pripojíte a budete sledovať naše príspevky, podujatia a rôzne zaujímavosti. A ako ste sa mohli dočítať na inom mieste v tomto časopise, za našu prítomnosť na Instagrame sme vďační našim dvom dobrovoľníkom - Márii a Jakubovi, ktorí sa v rámci svojej dobrovoľníckej činnosti v našej knižnici venujú práve tomuto nášmu profilu. Takže dovidenia a dopyčutia na Instagrame!

Akcia za 100 bodov, ktorá sa koná len raz za 100 rokov alebo SMARTLAB NA ZIMÁKU

V nedeľu, 23.11.2025, sa na Zimnom štadióne Pavla Demitru v Trenčíne spriatelnila originálna spolupráca dvoch zdanlivo odlišných svetov – svetov hokeja a knižnice. Tieto dva svety v Trenčíne spojila aj história: knižnica aj organizovaný hokej v tomto meste si v roku 2025 oslávili sté výročie pôsobenia.

HK Dukla Trenčín oficiálne oslavovala pri príležitosti zápasu s HC Košice. Súčasťou sprievodného programu na zimnom štadióne bola aj naša knižnica so svojím SmartLabom – Kreatívnou dielňou, ktorá ponúkla početným záujemcom o našu ponuku vyrobené odznaky s hokejovým motívom podujatia, ukážku produkcie 3D tlačiarne a potláčaním prostredníctvom termolisu vyhotovené hrnčeky a tričká rôznych farieb s originálnou potlačou spojenou z oboch „svetov“ – hokejového aj knižničného. Šťastným výhercom v sprievodných súťažiach počas tohto podujatia sme mali tú česť odovzdať výhry z produkcie nášho SmartLabu, ktoré sme vyrobili na mieste prakticky na mieru – podľa konfekčnej veľkosti trička pre výhercu.

Napokon náš SmartLab v hokejovej aréne už iba rečou čísel: 4211 divákov, 300 odznakov, 5 výhercov. Tam, kde hokej nie je len o športe, je doma aj knižnica, ktorá nie je len o požičovaní kníh. A úspech náš i celého podujatia podtrhol aj výsledok na ľade, pretože Trenčania zápas zvládli a zavŕšili oslavu víťazstvom 3:2!

VÝSLEDKOVÁ LISTINA

XXXIII. ROČNÍKA CELOSLOVENSKEJ LITERÁRNEJ SÚŤAŽE JOZEFA BRANECKÉHO
STUDŇA SA TAJNE S DAŽĎOM ZHOVÁRA

ORGANIZÁTORI SÚŤAŽE

- Matica slovenská a Miestny odbor Matice slovenskej v Trenčíne •
- Odborčka Spolku slovenských spisovateľov Trenčianskeho kraja • Mesto Trenčín •
- Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne • Trenčiansky samosprávny kraj •

POÉZIA / AUTORI DO 20 ROKOV

- 1. miesto:** Magdaléna Rybárová (Topoľčany)
 - 2. miesto:** Sofia Žilková (Žilina)
 - 3. miesto:** Emma Grachová (Trenčín)
- Cena primátora Mesta Trenčín:**
 Natália Hudáková (Prešov)
- Cena MO Matice slovenskej v Trenčíne:**
 Natália Janeková (Trenčín)

PRÓZA / AUTORI DO 20 ROKOV

- 1. miesto:** Diana Veselovská (Trenčín)
 - 2. miesto:** Timea Tomašovičová (Topoľčany)
 - 3. miesto:** Annamária Stachová (Trenčín)
- Cena primátora Mesta Trenčín:**
 Sofia Halášová (Trenčín)
- Cena MO Matice slovenskej v Trenčíne:**
 Daniela Gézeová (Zamarovce)
- Cena MO Matice slovenskej v Trenčíne:**
 Hana Svedková (Nemšová)

POÉZIA / AUTORI NAD 20 ROKOV

- 1. miesto:** Anna Lažová (Svidník)
 - 2. miesto:** Slavomír Bernát (Nitra)
 - 3. miesto:** Mária Lejnarová (Poprad)
- Cena primátora Mesta Trenčín:**
 Dušan Žember (Trenčín)

PRÓZA / AUTORI NAD 20 ROKOV

- 1. miesto:** Katarína Liptáková-Jacková (Sokol)
 - 2. miesto:** Katarína Marcinková (Poprad)
 - 3. miesto:** Barbecana Liberi (Prešov)
- Cena primátora Mesta Trenčín:**
 Martin Mišún (Šenkvice)
- Cena Trenčianskeho samosprávneho kraja**
 Katarína Balážová (Trenčín)
- Cena Verejnej knižnice Michala Rešetku v Trenčíne:**
 Terézia Chabadová (Terchová)
- Cena MO Matice slovenskej v Trenčíne:**
 Alena Mária Kumprechtová (Galanta)
- Cena MO Matice slovenskej v Trenčíne:**
 Nina Kadáková (Nitra)
- Cena MO Matice slovenskej v Trenčíne:**
 Lýdia Šimková (Trenčín)
- Cena MO Matice slovenskej v Trenčíne:**
 Ľubica Ďuržová (Trenčín)
- Cena MO Matice slovenskej v Trenčíne:**
 Veronika Forgáčová (Nemšová)
- Cena MO Matice slovenskej v Trenčíne:**
 Sofia Ivanová (Michalovce)

TEMATICKÁ OBLASŤ „HĽADANIE SVETLA“

- 1. miesto:** Katarína Holcová (Brandýs nad Labem, ČR)
 - 2. miesto:** Ctibor Karol Strmanský (Trenčín)
 - 3. miesto:** Alica Struková (Hlohovec)
- Cena primátora Mesta Trenčín:**
 Edita Ďurčová (Nové Mesto nad Váhom)
- Cena primátora Mesta Trenčín:**
 Eva Bielíková (Lednica)

TRENČÍN
2026
Európske hlavné mesto kultúry

VEREJNÁ
KNIŽNICA
MICHALA
REŠETKU
V TREŇČÍNE

NAJ REGIO LEGENDA

Výtvarno-ilustrátorská súťaž pre deti a mládež

Prebúdžeme zvedavosť

Vyhlasovatelia súťaže:

Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne
Považská knižnica v Považskej Bystrici
Hornonitrianska knižnica v Prievidzi
Mestská knižnica mesta Piešťany

Porota: Galéria kresleného humoru, Nové Mesto nad Váhom

Uzávierka súťaže: 31. 1. 2026.

Bližšie informácie a propozície súťaže: www.vkmr.sk.

TRENČÍN

TRENČIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
K • R • A • J

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

"Moja NAJ regio-legenda" je aktivitou projektu Hľadači a pátrači, ktorý je súčasťou Trenčín 2026. Projekt finančne podporujú Mesto Trenčín, Trenčiansky samosprávny kraj a Ministerstvo kultúry SR. Partnerom je Európska únia.

NAJ REGIO LEGENDA

Propozície výtvarno-ilustrátorskej súťaže pre deti a mládež

- Súťaž „NAJ regio-legenda“ je aktivitou projektu „Hľadači a pátrači“, ktorý je súčasťou Trenčín 2026. Projekt finančne podporujú Mesto Trenčín, Trenčiansky samosprávny kraj a Ministerstvo kultúry SR. Partnerom je Európska únia.
- Projekt „Hľadači a pátrači“ sa zameriava na objavovanie dávno zabudnutých príbehov, miestnych legend a postáv, ktoré ovplyvnili región Trenčína. Priamym realizátorom projektu je Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne. Bližšie informácie o projekte: <https://www.trencin2026.eu/projekt/hladaci-a-patraci/>
- Organizátorom súťaže je Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne. Vyhlasovateľmi súťaže sú: Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne, Považská knižnica v Považskej Bystrici, Hornonitrianska knižnica v Prievidzi, Mestská knižnica mesta Piešťany. Odbornú porotu zastrešuje Galéria kresleného humoru v Novom Meste nad Váhom.
- Žáner: bez obmedzenia.
- Veková kategória súťažiacich: žiaci základných škôl a študenti stredných škôl.
- Tematická oblasť: regionálna osobnosť alebo legenda (širší región Trenčína).
- Súťažiaci autor doručí - osobne alebo prostredníctvom inej knižnice – jednému zo štyroch vyhlasovateľov súťaže svoje vlastnoručne vytvorené dielo vo formáte A4 s tematikou regionálnej legendy, resp. osobnosti.
- Súťažiaci môže odovzdať do súťaže maximálne 3 samostatné práce. Na každý exemplár súťažiaci čitateľne uvedie: názov diela, svoje meno, priezvisko, adresu, telefonický a e-mailový kontakt a názov knižnice, v ktorej dielo vytvoril, resp. odovzdal.
- Prihlásením sa do súťaže súťažiaci súhlasí so spracovaním svojich osobných údajov v rozsahu: meno, priezvisko, bydlisko alebo adresa školy, za účelom spracovania a zverejnenia výsledkov na webových stránkach a sociálnych sieťach vyhlasovateľov súťaže, v časopise Knihovník VKMR a dokladovania využitia získaných grantov. Súhlas súťažiaci poskytuje na obdobie počas trvania súťaže, jej propagácie a vyhodnotenia.
- Za súťažiaceho, ktorý do termínu odovzdania príspevku nedovršil vek 18 rokov, podpisuje súhlas so spracovaním osobných údajov jeho zákonný zástupca.
- Odovzdaním príspevku súťažiaci súhlasí s prípadným vystavením svojho diela.
- Uzávierka súťaže: 31. 1. 2026. Práce doručené po tomto termíne nebudú zaradené do hodnotenia.
- Vyhodnotenie súťaže sa uskutoční do 31. 3. 2026.
- Práce, ktoré vyhlasovatelia súťaže navrhnu na vystavenie a ocenenie, bude posudzovať odborná porota v gescii Galérie kresleného humoru v Novom Meste nad Váhom. Najlepšie z nominovaných prác budú vystavené v rámci putovnej výstavy. Ocenených bude päť prác - najlepšia za každú zo štyroch vyhlasovateľov súťaže a jedna (piata) bez ohľadu na vyhlasovateľa súťaže podľa rozhodnutia odbornej poroty.
- Autorom ocenených prác budú výsledky oznámené na príslušný kontakt, ktorý tvorí súčasť odovzdaného diela. Mená autorov spolu s najlepšími a ocenenými prácami budú zverejnené na oficiálnej webovej stránke a facebookovom profile priameho realizátora projektu „Hľadači a pátrači“.
- Bližšie informácie: manažérka projektu Bc. Sylvia Fabová (032/7708301, info@vkmr.sk).

V záujme skvalitnenia poskytovaných informácií si radi prečítame

VAŠE POSTREHY, NÁMETY A PRÍSPEVKY,

ktoré nám môžete adresovať e-mailom na multi@vkmr.sk,

prípadne zaslať poštou na adresu:

Verejná knižnica Michala Rešetku (Hasičská 1, 911 82 Trenčín)

www.vkmr.sk

KNIHOVNÍK

Metodický časopis pre verejné knižnice okresov Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou a Myjava

Vychádza od roku 1981. Vychádza dvakrát ročne (raz za polrok).

Ročník: 43

Číslo: 2/2025

Edícia: Metodika

Zostavili: PhDr. Gabriela Ševčíková; Mgr. Ján Kubica

Graficky upravil: Mgr. Ján Kubica

Zodpovedný redaktor: Mgr. Peter Martinák

Redakcia: Bc. Sylvia Fabová; Mgr. Martina Zobková; Mgr. Jana Makišová; PhDr. Gabriela Ševčíková; Mgr. Ján Kubica

Za obsah a jazykovú úpravu zodpovedajú autori príspevkov.

Jazyková korektúra: Darina Kuchtová

ISSN 2729-8876

Aktuálne číslo vydala Verejná knižnica Michala Rešetku
so sídlom na Hasičskej ulici 1 v Trenčíne v marci 2026.

Kontakt: www.vkmr.sk; vkmr@vkmr.sk

Celý obsah časopisu je voľne prístupný v elektronickej forme na webe trenčianskej knižnice v sekcii Digitálny fond.

URL: http://www.vkmr.sk/regio-kniznica/casopis-knihovnik.html?page_id=10053